

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2018

Marking Scheme

Hungarian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION 2018

HUNGARIAN HIGHER LEVEL

MAGYAR NYELVŰ MEGOLDÓKULCS

I. RÉSZ

(30 pont / 100 pont)

Válaszoljon a következő kérdésekre!

1. a, Magyarázza meg, mit jelent a „közkinccsé tesz” kifejezés! (1 pont)
A 2. bekezdésben található kifejezés saját szavaival megfogalmazva: a „közkinccsé tesz” azt jelenti, hogy népszerűsít, propagál, terjeszt.

b, Magyarázza meg, mit jelent a „valaminek a bibliája” kifejezés! (1 pont)
A 2. bekezdésben található kifejezés saját szavaival megfogalmazva: a „valaminek a bibliája” kifejezés azt jelenti, hogy valaminek az alapkönyve.

c, Magyarázza meg, mit jelent a „credója” szó! (1 pont)
A 3. bekezdésben található szó saját szavaival megfogalmazva: a „credója” szó azt jelenti, hogy hitvallás.

d, Magyarázza meg, mit jelent a „sors fintora” kifejezés! (1 pont)
A 4. bekezdésben található kifejezés saját szavaival megfogalmazva: a „sors fintora” kifejezés azt jelenti, hogy a sors iróniája, amikor az élet ironikus helyzeteket produkál.

e, Magyarázza meg, mit jelent a „futószalagon gyárt” kifejezés! (1 pont)
A 7. bekezdésben található kifejezés saját szavaival megfogalmazva: a „futószalagon gyárt” kifejezés azt jelenti, hogy sokat állítanak elő valamiből, nagy számban termelik.

2. Hány nyelvre fordították le Ludwig Erhard Jólétet mindenkinek című könyvét? (5 pont)

Válasz a 2. bekezdésben: Ludwig Erhard Jólétet mindenkinek című könyvét 14 nyelvre fordították le.

3. Milyen esetben mondhatja el magáról egy ország, hogy megfelel a valódi szociális piacgazdaság elveinek? (5 pont)

Válasz a 8. bekezdésben: Az ország csak akkor mondhatja el magáról, hogy megfelel a valódi szociális piacgazdaság elveinek, ha a jelenleginél jóval nagyobb energiát fordít az esélyegyenlőség megteremtésére, újragondolja oktatási és képzési rendszerét. Ezzel garantálja polgárainak a szociális piacgazdaság alapkövét, a szabadságot.

4. Miért gondolta úgy Erhard, hogy a verseny a legeredményesebb eszköz a társadalmi jólét megteremtésére? (5 pont)

Válasz a 3. bekezdésben: Azért gondolta, hogy a verseny a legeredményesebb eszköz a társadalmi jólét megteremtésére, mert szerinte „[m]inden gazdaság végső célja az, hogy az embereket kiszabadítsa az anyagi szűkölködésből, azaz a fogyasztásnak kell olyan tartós nyomást gyakorolnia a gazdaságra, amely a termelés állandó bővítését, a kereslethez való minél jobb igazodását kikényszeríti. A fő szerepet azonban a gazdasági szabadságot megtapasztaló-megélő emberek tenni akarása, sikerre, nyereségre vagy egyszerűen csak több fizetésre törekvése, egyszerűen a verseny kibontakozása játszotta.

5. A szöveg alapján magyarázza meg, miért állítja azt a szerző, hogy csak abszolút értelemben hozta el mindenki számára a jólétet a szociális piacgazdaság? **(5 pont)**

A szöveg 5. és 7. bekezdése alapján adott válasz: Azért állítja azt a szerző, hogy csak abszolút értelemben hozta el mindenki számára a jólétet a szociális piacgazdaság, mert ha általánosságban nézzük, mi történt, akkor azt tapasztaljuk, hogy ma az átlag német munkás vagy alkalmazott helyzete jobb, mint az erhardi időkben: a fizetés több, a lakás nagyobb, az autó gyorsabb. Érdekes azonban azt is megnézni, hogy ez mennyiben az emberek egyéni teljesítményének gyümölcse, vagyis mennyire tudtak élni a szociális piacgazdaság biztosította szabadsággal, az ideális esetben mindenki számára egyenlő feltételekkel. És az sem mindegy, hogy az a bizonyos jólét mindenki számára növekedett, vagy csak egyeseknek jut jobb lét. Ugyanis ma egy munkavállaló jövedelme, jóléte csak felerészben függ attól, hogy ő maga milyen szorgalmas, mennyi tanulási, továbbképzési szándék van benne. A másik felét születéstől hozza magával: ez attól függ, milyen családban nőtt fel, milyenek voltak szüleinek a jövedelmi viszonyai, iskolai végzettsége.

6. A szöveg alapján magyarázza meg, miért állítja Marcel Fratzscher közgazdászprofesszor, hogy a szociális piacgazdaság ideálja megbukott! **(5 pont)**

A szöveg 6., 7. és 8. bekezdése alapján adott válasz: A cikk szerint azért állítja Marcel Fratzscher közgazdászprofesszor, hogy a szociális piacgazdaság ideálja ebből a szempontból megbukott, mert a mai Németország nem biztosít egyenlő feltételeket a gazdasági élet szereplőinek, az emberek nem azonos feltételekkel vesznek részt a gazdasági versenyben. Sokak szerint ez nem túl nagy baj, hiszen az állam az újraelosztás keretében az e különbségekből fakadó hátrányok legalább egy részét kiegyenlíti, ám Fratzscher szerint ez egyrészt önmagában is helytelen, másrészt súlyosan ellenkezik a szociális piacgazdaság legfontosabb elvi alapjával. Annak jegyében az egyenlő indulófeltételek megteremtése lenne az állam feladata. Ám ezt az állam csak fele részben teljesíti. Így az egyenlőtlenség nemcsak újratermelődik, hanem ezen a mechanizmuson keresztül növekszik is, ami végső soron a demokráciát veszélyezteti. Az ország csak akkor mondhatja el magáról, hogy megfelel a valódi szociális piacgazdaság elveinek, ha a jelenleginél jóval nagyobb energiát fordít az esélyegyenlőség megteremtésére. Ezzel garantálja polgárainak a szociális piacgazdaság alapkövét, a szabadságot.

A II. és III. részben elérhető pontok az alábbi szempontok szerint oszlanak meg:

1. **Megértés** – A válaszadó megérti a kérdéseket és tudja, miként válaszoljon rájuk. – **30%**
2. **A válasz koherenciája** – A válaszadó releváns és megfelelő ismeretanyagot használ jól strukturálva és világosan kifejtve. – **30%**
3. **Nyelvi képesség** – A válaszadó nyelvhasználatában megfelelően kompetens ahhoz, hogy tisztán és összefüggően kifejtse nézeteit. – **30%**
4. **Nyelvhelyesség** – Nyelvi és helyesírási szabályok. – **10%**

II. RÉSZ

(30 pont / 100 pont)

Kommentár (min. 100, max. 150 szóban)

Kommentálja a szöveg alapján min. 100 szóban, hogy miért mondhatjuk, hogy nem minden úgy valósult meg, ahogy azt Ludwig Erhard, a nyugatnémet gazdasági csoda atyja elképzelte 60 éve megjelent, mindenkinek jólétet ígérő téziseiben!

A minimum 100, maximum 150 szóban tisztán, érthetően kifejtett saját vélemény.

Lehetséges irányok:

Azért nem minden úgy valósult meg, ahogy azt Ludwig Erhard, a nyugatnémet gazdasági csoda atyja elképzelte 60 éve megjelent, mindenkinek jólétet ígérő téziseiben, mert:

– e szerint a gazdaság felhajtóereje az egyéni vállalkozás teljes szabadsága, a jobb teljesítményre és tisztas nyereségre ösztönző verseny, az állam pedig jogrendjével, a gazdasági környezet szabályozásával ügyel a verseny tisztaságára, és arra, hogy aki önhibáján kívül végképp lemarad, az se kerüljön a társadalmon kívülre (1. bk);

– úgy gondolta, hogy a verseny a legeredményesebb eszköz a társadalmi jólét megteremtésére. „Minden gazdaság végső célja az, hogy az embereket kiszabadítsa az anyagi szűkölködésből” – foglalta össze credóját a könyvében. Ez sikerült is. Nyugat-Németország hatalmas léptekkel számolta fel a háborús károkat, majd indította be iparát, kereskedelmét. (3. bk);

– A fő szerepet azonban a verseny kibontakozása játszotta (3. bk);

– A szociális piacgazdaság elhozta-e mára mindenki számára a jólétet? Érdemes azt is megnézni, hogy ez mennyiben az emberek egyéni teljesítményének gyümölcse, vagyis mennyire tudtak élni a szociális piacgazdaság biztosította szabadsággal, az ideális esetben mindenki számára egyenlő feltételekkel. És az sem mindegy, hogy az a bizonyos jólét mindenki számára növekedett, vagy csak egyeseknek jut jobb lét. (5. bk);

– Marcel Fratzscher közgazdászprofesszor úgy vélte, a szociális piacgazdaság ideálja ebből a szempontból megbukott, a mai Németország nem biztosít egyenlő feltételeket a gazdasági élet szereplőinek, az emberek nem azonos feltételekkel

vesznek részt a gazdasági versenyben, az egyenlő indulófeltételek megteremtése lenne az állam feladata. (6. bk);

– ma egy munkavállaló jövedelme, jóléte csak felerészben függ attól, hogy ő maga milyen szorgalmas, a másik felét születéstől hozza magával (7. bk);

– Az egyenlőtlenesség nemcsak újratermelődik, hanem ezen a mechanizmuson keresztül növekszik is. Az ország csak akkor mondhatja el magáról, hogy megfelel a valódi szociális piacgazdaság elveinek, ha a jelenleginél jóval nagyobb energiát fordít az esélyegyenlőség megteremtésére, újragondolja oktatási és képzési rendszerét (8. bk)

III. RÉSZ

(40 pont / 100 pont)

Esszé

Tisztán, érthetően és világosan megírt esszé.

1. lehetőség

„Az ország csak akkor mondhatja el magáról, hogy megfelel a valódi szociális piacgazdaság elveinek, ha a jelenleginél jóval nagyobb energiát fordít az esélyegyenlőség megteremtésére”

Egyéni válasz minimum 300 szóban.

vagy

2. lehetőség

„A ruha teszi az embert? Mennyiben igaz az, hogy teljesen pontos értékítéletet tudunk alkotni az emberekről a ruházatuk alapján? Az érveket és ellenérveket is figyelembe véve fejtsse ki véleményét egy min. 300 szavas esszében!

Egyéni válasz minimum 300 szóban.

